interuenerunt, quo caſu articulus eſt magis dubius, vt per Boſſ. in titul. de homicid. numero 27. & vide etiam Menoc. de arbitr. caſu 362. & Gomeſ. de delict. capit. 3. numer. 56. vbi latè. *Baiard.*

a *Et hoc caſu omnes.*] Adde infr. quæſt. 84. verſ. vlterius quæro, vide Felyn. latius referentem in c. capitulum coll. pen. de reſcript. *Drogh.*

b *Quandoque etiam.*] Alia excuſatio vulneratum ex vulnere non deceſiſſe, Farin. d. vol. 5. q. 127. num. 87. ſuæ praxis par. 3. & num. 88. & per totum. Quem vide, vt habeas magis perfectè hanc diſtinctionem, & Menoch. caſu 275. *Roſ.*

c *Sed ex alia cauſa deceſſerit.*) Et quam pluribus autẽ cauſis in pract. vi. per Lud. Carr. in pra. cri. §. homicidium 6. ſub num. 322. *Giach.*

d *Primus caſus.*] Farin d. q. 127. p. 1. n. 17. Bal. conſ. 136 lib. 2. *Roſ.*

Primus caſus.) Adde,
144 † quòd vulnus dicitur mortale, quando ſecundum regulas medicinæ vulneratus, aut nullo modo ſanari poteſt, aut num maxima difficultate: ſicut ille, qui de leui poteſt curari, non dicitur mortale, Bald. in cap. 1. nu. 3. quidus mod. feud. amitt. & in l. 1. §. fin. ff. ad Syllan. vbi dicit, quòd vulnus dicitur mortale, quã do à principio videbatur mortale, & per Ioan. de Platea in leg. ſemel, C. de re militar. libro 12. Gra. in cõſ. 2. n. 4. Berta. in conſ. 85. nu. 28. & vul-
145 nera in quibus † corporis partibus ſint lethalia, vide Boer. in deciſione 323. numer. 3. & de iſtis tribus caſibus vide Rimin. iunior. in conſilio 121. per totum, & quomodo probetur vulnus eſſe mortale, vel non, & quem eſſe mortuum ex vulnere, vel ex alia cauſa, Bal. in conſ. 328. vol. 2.

146 Item adde, † ſi vulneratus fecerit ſe mederi incantationibus, & medicis imperitis, vulnerans non tenetur de homicidio, vt per Socin. in conſilio 178. col. fin. hic allegato, quod tamen conſilium in d. col. fin. intelligitur per Iac. Nouell. in tract. ad defen. num. 121. procepere, quando medici dederint politiam, ſiue ſchedulam vulnerum ſine periculo mortis, & in loco non periculoſo; neque cum periculoſo inſtrumento.

147 Item adde, † quòd vulnerans mortaliter non poteſt ſtatim puniri de homicidio, licèt certum ſit, vulneratum euadere non poſſe, etiam ſi extaret ſtatutum, quòd occidens occidatur: quia, donec anima eſt in corpore, quis non dicitur mortuus, Bald. in cap. 1. §. iniuria, col. pen. de pace, iuram. firman. Marſ. in pract. crimin. §. & quia, num. 2. cum ſeq & Franc. Marc. in deciſ. 779. numer. 2. par. 2. Sed debet expectari, quòd mors ſuperueniat, & tunc poteſt puniri de occiſo, vt hic dicitur, & ſi Iudex aliter facere, teneretur de homicidio, vt contigit de facto in D. Odone Poteſtate Florentiæ, qui fecit decapitare vulnerantem ante mortem vulnerati; & in ſyndicatu fuiſſet punitus de occiſo, ſi Dux non veniſſet Florentiam, qui eum liberauit, ita inquit Bald. in lege huic ſcripturæ, §. ſi ſeruus ff. ad leg. aquil. & in lege damni. §. Sabini, ff. de damn. infec. quem refert Boerius in deciſ. 323. numero 6. & Gramat. in conſ. 49. num. 14.

ræ à ſingulis eorum illata fuerint: & tunc aut omnia vulnera erant lethalia, & omnes tenentur de occiſo, vt ſupra dixi: Aut erat vnum tanntum vulnus lethale, & alia non lethalia, a & hoc caſu omnes quidem de occiſo tenentur, non tantum ſunt puniendi pæna ordinaria, ſed tantum extra ordinem, iudicis arbitrio. Et ita tenent communiter Doctores, vt dicit Vital. de malefic. in rubrica quid ſit accuſatio, numer. 71. Hanc etiam opin. dicit eſſe communem Carrer. in loco præallegato, num. 75. Et hæc omnia bene nota, quia quotidie contingunt in practica.

42 b *Quandoque etiam ſolet ad excuſandum eum qui de homicidio imputatur, proponi alia defenſio, quod ſcilicet vulneratus non ex ipſo vulnere, c ſed ex alia cauſa deceſſerit. Et in hoc vt habeas perfectam reſolutionem, debes diſtinguere tres caſus. d Primus caſus eſt quando certum eſt vulnus illatum fuiſſe mortale. Et tunc ſi mors ſuperueniat, proculdubio vulnerans e tenetur de occiſo, & puniendus eſt pęna ordinaria homicidij, iuxta text. in lege ait lex. §. quod ſi mortifero ff. ad leg. Aquiliam, & ita communiter tenent vbique Docto.*

& atteſtatur Socin. conſilio 178. columna ſecunda verſicul. pro cuius concluſionis fundamento, libro 2. ſubdens ſe putare, quod hoc caſu non defenderetur vulnerans, ex eo quia nullus medicus fuiſſet adhibitus, vel quia fuiſſet adhibitus imperitus, neque propter aliquam aliam culpam commiſſam ab ipſo infirmo, ſeu vulnerato, quia licet forte propter iſta mors fuiſſet accelerata, tenetur tamen vulnerans de homicidio, iuxta tex. in leg. ita vulneratus, in principio ff ad lege Aquil. Et quamuis Vital. de malef. in rubr. de inſultu, numer. 16. dicat, quod licet vulnus ſit mortale, tamen alia cauſa, quæ ſuperuenit, poteſt probari ad excuſationem vulnerantis: f contrarium tamen omnes alij tenent, vt dicit Blan. in pract. crim. fol. 135. numero 98. g Secundus eſt caſus, quando certum eſt, quòd vulnus non erat mortale: & tunc ex quo conſtat vulneratum mortuum fuiſſe ex alia cauſa, quàm ex ipſo vulnere, non tenetur vulnerans de occiſo. ita dicit Bal. in l. qui occidit. §. fin. ff. ad l. Aqui. & ita etiam tenent Doctor. vt ait Soc. in allegato conſ. 278. col. 2. Et dicit Rim. conſ. 81. numer. 7. quòd in hoc

148 Item adde, † ſi vulnerans fuiſſet inquiſitus de homicidio, debet condemnari, tanquã occiderit, licèt vulneratus fuerit mortuus poſt finitam inquiſitionem, & quòd ea pendente; mors ſuperuenerit, Bal. in l. ſi in rem, in fin. ff. de pign. action. Gramm. d. conſil. 49. numer. 14. & conſ. 161. num. 13. tenet,
149 quòd † è conuerſo, ſi fuerit inquiſitus de vulnere, debet puniri de morte, ſi mors ſequatur; quia in criminalibus Iudex non habet conſiderare modum concludendi in libello, ſed qualiter lex concludat ſecundum qualitatem delicti, & ſimiliter poterit condemnari de morte, non obſtante, quòd ſententia lata eſſet de vulnere, Bart. in lege Senatus, de accuſat. & Boer. in d. deciſ. 323. num. 4. circa fin. *Baiard.*

e *Tenetur de occiſo.*] Ad idem adde nouiſſime per præceptorem meum Dom. Hippo. Rim. eius conſil. 121. per totum; quoniam iſtos tres caſus ponit pro vita uulnerantis à pæna mortis defenſa, licet uulneratus deceſſerit, eos examinando, & coniecturas, atq. rationes perſcrutando. *Giach.*

f *Contrarium tamen.*] Farin. d. q. 127. p. p. num. 12. *Roſ.*

Contrarium tamen.) Vi. etiam per Carrer. in pract. crim. §. homicidij 1. ſub num. 68. 69. & 70. qui numer. 71. limitat quoad irregularitatem incurrendam, nam omnes efficiuntur irregulares, & idem pag. 469. col. 2. *Giach.*

g *Secundus eſt caſus.*) Farin. d. p. par. nu. 13. & 16. *Roſ.*

150 *Secundus eſt caſus.*) Adde † videndum Boer. in deciſione 323. num. 8. & vulnerans non tenetur de occiſo ſi modo vulneratus deceſſerit ex alia infirmitate, non trahente originem à prima, ſed penitus diuerſa, & quod ſit habitalis ad inducendam mortem, Ioan. de Anan. in cap. ad audien-
151 tiam, numer. 2. de homicid. & vulneratus non lethaliter, ſi infra modicum tempus moriatur, an præſumatur ex vulnere mortuus; & an vulnerans teneatur de vulnere tantum, vel de occiſo, Cuma conſ. 135. & quando præſumatur habuiſſe animũ occidendi, vide Menoch. de præſumpt. lib. 5. præſumpt. 40.

153 Item adde, quòd vulnus non eſt mortale, quando à die vulneris vſque ad vigeſimum primum diem nulla ſuperuenerit febris, nullumque accidens vulnerato. Socin. conſil. 187. col. pen. vol. 7. Calefat. conſil. 104. inter conſil. crimin. volum. 1.

154 Item adde, ſi medici facerent relationem, quod vulnus erat mortale, & Iudex reum condemnaſſet de occiſo, qui comdemnatus diceret medicos falſum depoſuiſſe, & preteret, corpus interfecti exiſtens in ſepultura reuideri per medicos peritiores, & ita factum fuiſſet, & medici retuliſſent, illud vulnus non fuiſſe mortali, illa ſententia deberet retractari, etiã quod condemnatus non appellaſſet, ſecnndum Afflict. in conſt. Terminum vitæ, numer. 42. vbi latè hanc quæſtionem examinauit. *Baiard.*

h *Tertius eſt caſus.*] Pract. Corradi. titul de vulnerantibus nu. 17. fol. 416. & num. 20. fol. 418. de febre 4. & Farin. d. p. 1. numer 20. & ſeq. & num. 24. *Roſ.*

Tertius eſt caſus.] Ad
155 de † ſpaſumus ſuperuenerit, præſumitur mortuus ex vulnere, Bald. conſil. 334. num. 4. uol. 2. Dec. conſil. 416. nu. 9. vide omnino Menoch. de arbitr. iudic. caſ. 275. ubi plenè.

156 Item adde, quod uulnus prẹſumitur mortale, ſi poſt uulnus ſequatur mors, Io. de Anan. in c. Ioannes, num. 2. de homicid. Cæpo. in conſ. 40. num 18.

157 Item adde, † quòd ſi moriẽs dixerit, ſe mori non ex uulere, ſed mala vitæ, & culpa medicorum, & pacem fecerit non iuuat percuſſorem, ſi aliter non appareat; Ioann. de Anan. & Fely. in cap. exhibita, de homicid. Fely. in cap litteras, colum pen. de præſcrip. Mari. conſ. 78. nume. 21. Caſſane. in conſuet. Burgun. rubr 1. §. 6. nume. 7. fol. 271. uide etiam Foller. in pract. cri. in verſ. recipiantur defenſiones
158 num. 4. & ibi etiam habetur, quid † probandum ſit ad defenſionem rei: vide etiam Gomeſ. de delictis c. 3. num. 29. vbi latè, quod in dubio ſemper ſit præſumendum, quod uulneratus ex uulnere deceſſerit & ibi etiam de uulnerato, qui poſt triduum ambulauerat, quomodo ſit intelligendum. *Baiard.*

159 i *Aut appareat de aliqua negligentia.*] Adde † quod culpa, & negligentia eſt, nullum adhibere medicum, vel peritum, Corn. conſil. 263. uol. 3. uel tardè, Marſ. conſil. 7. num. 49. & Maſcard. de probat. concluſ. 1035. in princ. & negligen-
160 tia non præſumitur, & quomodo probetur, idem Maſcar. in concl. 1088. *Baiar.*

K *Scias autem.*] Quod ſit uulnus mortale, an non Farin. d. par. 1. nu. 20. & 30. & ſequentib. & par. 4. nu. 101. & 103. uide Petrum de Socino, conſ. 97. lib. 1. conſil. crim. principale conditur. numer. 1. Vulpell. reſp. 72. num. 5. uide Bald. conſil. 136. num. 4. libr. 2. & conſil. 237. eod. uolum. An uulnus ſit lethale, ſtatur iudicio Medicorum: & pariter an deceſſerit ex uulnere. Far. uol. 5 ſuę prax. q. 127. p. 1. quãdo dicat lethale, & p. 2. Quomodo probetur, An requiratur iudicium duorum Medicorum, uel uno ſufficiat. Farinac. d. par. 4. numer. 105. & ſeqq. *Roſ.*

nemo eſt, qui diſcrepet h Tertius eſt caſus, quando ſumus in dubio, an vulnus eſſet lethale vel non: & tunc aut non apparet de aliqua negligentia, ſeu culpa vulnerati: & eo caſu, ex euentu ſecuto præſumitur deciſſiſſe ex vulnere, & punitur vulnerans de homicidio: aut apparet de aliqua negengentia ſeu culpa: & tunc vulnerans nõ tenetur de occiſo iuxta tex. in l. ſi ex plagis, in princip. ff. ad leg. Aquil. Ita tenet Gand. de malef. in titul. de hom. poſt numer. 24. verſic. ſed pone quod aliquis. Et ponit exemplum in ruſtico, qui in capite vulneratus, iuit ad laborandum cum bobus ad ſolem. Et per illud dictum Gand. dicit Signor. conſ. 263. numer. 6. quod ter ita iudicari obtinuit in curia Prætoris Mediolani. Hanc etiam opi. dicit eße communem Blan. in loco præallegat. poſt. numer. 96. Ex quo itaque talis vulneratus non tenetur de occiſo, non debet puniri pæna ordinaria homicidij, ſed alia pæna extra ordinem. Et ita reperio iudicatum fuiſſe in facti contingentia per conſil. Neapolit. teſte Grammat. conſil. 2. & ita etiam in hoc Ducatu plures vidi obſeruari.

43 k *Scias autem, quod in hoc an vulnus fuerit lethale, vel ne, ſtandum eſt iudicio medicorum. Et hanc ſententiam dicit eſſe omnium conſenſu receptam Plaza libr. 1. delictorum, cap. 13. numer. 6. Pariter etiam in hoc, an vulneratus deceſſerit m ex vulnere, an autem ex malo regimine, ſtatur iudicio medicorum, & preriorum. Et ita dicit ſe obtinuiſſe, & vidiſſe obſeruari Alb. in proœ. ff. numer. 14. & in 2. parte ſtatu. quæſt. 36. Item quid ſi aliquis: quem refert Aug. ad Ang. de malef. in verbo. Et ex interuallo, poſt numer. 3. Ita etiam ſeruari in practica atteſtatur Boſſ. in titul. de homicid. poſt. num. 115. Et iſti medici debent eſſe duo, ſecundum communem op. vt atteſtatur Pract. Conra. fol. 414. num. 7. Et hoc loquendo de iure: nam de conſuetudine ſtatur dicto vnius, vt atteſtatur Pract. Car. fol. 10. numero 6. Item intellige, quod requiruntur duo, ſi adſint: nã ſi vnus tantum medicus eſſet in eo loco, illius ſolius dictum ſufficeret. Et eſt communis op. vt dicit Anan. in cap. ſignificaſti, numer. 14. in fin. de homicid. & tales medici non debent de neceſſitate eſſe doctores. Et hæc eſt paſſim recepta ſententia, vt dicit Plaza in d. cap. 13. num. 9. nam ad curam huiuſmodi vulnerum ſolet adhiberi chirurgi, & barbitonſores, et ita ſeruatur in praxi, ut dicit Boer. deci. 323. poſt n. 21. Debẽt tamẽ huiuſmodi medici*

Scias autem.] Adde dici vulneratum lethaliter, qui ſecundum regulas medicinæ, aut non poteſt euadere à morte aut cum difficultate, per Carrer. in praxi tractat. de homicid. §. 1. numero 5. & §. 4. num. 326. *Giach.*

Scias autem, quod in hoc, an vulnus fuerit le-
161 *thale, &c.*] Adde † ſi plures medici fuerint examinati, & ſint diſcordes, quod eo caſu iudicatur contra percuſſorem, quòd ex uulnere deceſſerit, Gram. conſil. 45. num. 6. ſed Marſ. in pract. cri. §. & quia, nu. 17. contrariũ tenet per regul. quod ſemper in dubijs, & obſcuris debemus inclinare in mitiorem partem, Cępol. autem in conſ 61. nu. 21. &
162 Boer. in deciſ. 323. nu. 24. circa med. dicunt, ꝙ quando numerus, dignitas medicorum, qui ſũt contrarij, eſſet æqualis, vel omnes dicerent ea, quæ veriſimilia eſſent, iudicandum eſſet contra vulnerantem: ſed quando pro vulnerãte eſſent plures digniores, & melius dicentes, ac veriſimiliora deponentes, tũc illis eſſet ſtandum; tamẽ Menoch. de arbitr iud. caſ. 275. in fin. dicit, in dubio, pronuntiandum eſſe, quod ex vulnere non ſit mortuus. Et quib. medicis ſit credendum, quando ſunt contrarij, Cæp. in conſil. 61. nu. 21. Sed ad hanc quæſtionẽ, quando medici ſunt contrarij, an pronuntiandũ ſit contra percuſſorem, vel ad eius fauorem, vide diſtinſtinctionẽ, quã facit Maſcar. de probatio in concluſ. 1034. numer. 45. & 46. volum. 2.

Item adde quòd dictum Medicorum poteſt recipi etiam publicatis atteſtationibus tam ad petitionem alterius partis, quam ex mero Iudicis officio, ita Bal. in cap. cauſam, de probat. *Baiard.*

l *Iudicio Medicorum.*] Ideſt chirurgicorum expertorum, non tamen oportet, quod ſint Doctores, ſed ſufficit eſſe practicos tantum, per Carrer. d. §. 6 num. 327. vbi vide, & num. ſeq. Sed quid ſi reperiatur tantum vnus Medicus in loco Vide ibi num. 329. Et qualiter debeant deponere vide num. 330. Et an iudex de neceſſitate debeat ſtare dicto iudicio medicorum, uide ibi num. 331. Et quid ſi teſtes examinati non deponant de uulnere non mortali, & ante mortem, & mors poſt menſem ſit ſequuta, an ijdem, uel alij teſtes poſſint examinari, uide per eundem, num. 337 *Giach.*

m *Ex vulnere.*] Adde, quando præſumatur ex uulnere mortuum uel non, per Iacob. Menoch. de arbitr. iudic. libr. 2. centur. 3. caſ. 275. *Giach*

ſeu periti, deponere [n] cum iuramento, & eſt commun. opin. vt dicit Crot. de teſtib. poſt numerum 227. verſicul. Quarto extenditur quem refert Didac. lib. 2. reſol. c. 13. poſt numerum 4. Fel. in c. propoſuiſti, num. 15. de probat. Afflict. ſuper 3. parte conſti. Regni, rub. 25. num. 8. Blan. in pract. fol. 133. nu. 90. Intellige, quòd tenentur iurare de credulitate, et iudicio ſuo, non autem preciſè de veritate, & eſt communis opin. vt atteſtatur Anan. in d. c. ſignificaſti, poſt num. 13. de homicid. Iaſ. in repe. l. admonendi, num. 147. ff. de iureiu. Dec. in d. c. propoſuiſti. nu. 17. Bene uerum eſt, quod ſi tales medici eſſent ſpecialiter deſtinati ad hoc officium viſitandi, non tenerentur iurare in qualibet viſitatione, vel relatione, quam facerent, dummodo ſemel in initio officij iuramentum præſtitiſſent, prout de conſuetudine ſeruari atteſtatur Plac. Millei, fol. 13. nu. 2. Sed certe apud nos non ſeruatur, quod abſolutè ſtandum ſit in hoc [o] Iudicio Peritorum quinimo ſæpius vidi, nullam fidem adhibitam fuiße huiuſmodi peritis, præſertim deponentibus ad defenſam, quod vulnus non erat lethale, vel quod vulneratus deceſſerat ex malo regimine, ſolent enim id de facili deponere, tum vt faueant inquiſitis, tum etiam vt ipſi effugiant culpam malæ curationis. Et vt dicit Pract. Papien. in forma inquiſitionis, in uerbo, Ex quibus percuſſionibus, nu. 2. videmus quod circa tales proteſtationes medicorum ſolent committi fraudes, cum multi corrupti pecunia, vel gratia, proteſtentur contra veritatem. [p] Propterea tutius eſt dicere, quod in hoc, an vulneratus deceſſerit ex vulnere, vel non, ſtandum eſt [q] arbitrio iudicis, qui conſiderata qualitate, & loco vulneris, & relatione medicorum, præſertim illa, quæ fieri ſolet, quando denunciant vulnera illata ex debito eorum officij, conſiderata etiam longitudine temporis, quo vulneratus ſuperuixit poſt vulnus illatum, & alijs probationib. æſtimabit an ex ipſo vulnere, an autem ex alia cauſa deceſſerit. Et ita tenent Doctores omnes communiter, vt dicit Marſil. in pract. crim. §. & quia num. 16. & conſ. 7. numer. 27. quem refert Apoſtil. ad Rimin. conſil. 281. ſub numer. 1. [r] Ceterum ſi vulneratus poſt illatum vul-
44 nus proceſſit de malo, in peius, & intra breue ſpatium mortuus eſt, eo caſu præſumitur mortuus ex vulnere; & vulnerans tenetur de occiſo. Et hanc ſententiam videntur ſequi omnes Canoniſtæ, & Legiſtæ, vt dicit Bolog. conſ. 5. column. 1. verſicul. Secundo pro eadem; Et dicit Cæpoll. conſilio crimin. 41. verſicul. tertio veniens, quòd ita omnes concludunt. [ſ] Sed quautum in hoc propoſito dicetur longum interuallum? Reſpond. Angel. in leg. vnica. Cod. de emenda. ſeruorum, dicit, quod ſecundum ſententiam medicorum nullus lethaliter [t] vulneratus poteſt viuere vltra 40. dies, quem refert Rimin. in d. conſilio 281. numero ſecundo, vbi etiam ſubdit, quod ita obſeruat communis ſtylus: refert etiam Blancus in pract. crimin. diuerſorum fol. 135. numer. 221. [u] Si tamen vulneratur poſt illatum vulnus ambulauit per triduum, eo caſu etiamſi poſtea moriatur, non præſumitur ex vulnere deceſſiſſe, ſecundum Glo. in d. l. vnica, in verbo, Depulſa, C. de emend. ſeruorum, quam approbant, & ſe-

n Cum iuramento.) Cum iuramento de credulitate, uide de his omnibus Farin d.q.127.par.4. num.101.118.119.151. & 153.165.166 168. & 170. Roſ.

o Iudicio peritorum.) Quod non ſtetur abſolutè iudicio Medicorum, & quarè, Farinac.d.q. 127. par.2.nu.49. uſque 53. Roſ.

Iudicio peritorũ.) Sed quid ſi medici dubitant, an fuerit uulnus mortale, aut non, & pars dicat mortuum ex negligẽtia, & malo regimine, quid in dubio pręſumendum, uide per Lud.Car.in practic.crim. §. homicid. 6. ſub nu.323.qui nu. ſequ. recitat opiniones Doct. infra quantùm tempus præſumatur mortuus ex uulnere, & num.325.an exculpatio offenſi dicentis mori, nõ ex uulnere, ſed ex culpa, ad malo regimine, proſit accuſato, uide ibi per eum. Giach.

p Propterea tutius eſt
163 dicere.) Adde, † quod iſta communis opin. procedit, non habito reſpẽctu ad ſpatium tẽporis, etiam ſi moreretur poſt octo menſes, dummodò nunquam conualuerit à die illati uulneris: ſed ſẽper proceſſerit de malo in peius, quia tunc præſumitur ex cauſa uulneris mortuus, Abb. in capit. ſecundo, de cleric. percuſſ. quem ſequitur Marſ.in pract.crim. §.& quia hic alleg. num. 16. circa med. Gram. conſi.
164 49. num. 10. Sed † Iudex arbitrari debet, conſiderato prius medicorũ iudicio, & alijs circũſtantijs, & cauſis, quibus conſiderari poteſt, an ex uulnere, uel alia cauſa mortuus ſit, Boer.deciſ.22;. nu. 12. uerſ. quid tenendum; ubi dicit hanc opin. eſſe ueram. Idem tenet Menoch.de arbitra.iud. cauſ.275. Plac. in epito. delictorum, cap. 15. nu. 14. In quibus locis diffuſè tractatur de multis, de quibus præſumi poteſt, an ex uulnere, uel alia cauſa ſit mortuus, à quibus iudex regulari poteſt: & pręcipuè per Boerium dicta deciſ. numero 11. cum ſequentib. ubi duodecim poſuit præſumptiones, ſex contra reũ, & ſex ad eius fauorem: & ſimiliter Blanc. in Practica Criminal. in capitulo his ſic præmiſſis, multas poſuit præſumptiones ad hanc materiam. Baiard.

q Arbitrio Iudicis.) Et ideò ſtandum arbitrio Iudicis Farin.in d.q.127.par.2.num.48.Roſ.

r Certum.) Si uulneratus proceſſit de malo in peius & intra parum tempus mortuus ſit Farin.d.q. & par.2.num.28. & ſequentibus. Roſ.

165 Ceterum ſi vulneratus.) Adde † quod uulneratus in infirmitate præſumitur mortuus ex uulnere, non autem ex infirmitate, licèt ſit contrariũ, quoad reg. cancellar. Fely.in c. præsbyterorum, de homicid. Rebuff. in praxi benef. in reg.de infir. ben. reſign. gloſſ. 11. & Sebaſt. Med. in tract. mors omnia ſoluit, p.1.nu.71. Ba.

ſ Sed quantum in hoc propoſito dicetur longũ interuallum. Adde, quod non obſtante medicorũ ſenteutia, quod nullus letaliter uulneratus poſſit uiuere ultra quadraginta dies, Iudex poſt dictum tẽpus, imò etiã poſt octo menſes poteſt arbitrari, an ex uulnere ſit mortuus, ut dixi in add. præcedenti; & eſt aduertendũ, quòd Blanch. hic allegatus non ita dicit, ſed quòd remittitur arbitrio Iudicis, & ibi numer. 21. dicit, quod ita tenet etiam Soc.in conſil. 178. vol. 2. & Aſin. conſ. 97. num. 1. inter conſ. crim.
166 uol. 2. dicit, quod † uulneratus lethaliter ab initio, quandocunque mors ſit ſecuta, etiam propter defectum uulnerati, uel quia non fuerint adhibiti medici, uel imperiti non excuſatur uulnerãs, quin teneatur de occiſo, & atteſtatur de cõmuni. Ba.

t Vulneratus.) Nullus uulneratus uiuit ultra 40. dies, ſi lethaliter Far. d.q.127.p.p.n 46 48.R.

u Si tamẽ vulneratus ammutuutit per triduũ. Far.d.p.2.n.79.& 80.R.

Si tamen vulneratus poſt illatum vulnus, &c.
167 Adde, quod † Gomeſ. de deli. c 3.n.29. dicit gl. hic allegatã eſſe falsam quia ſolũ debet attnedi, an uulnus fuerit lethale, uel nè; & an ex eo, uel occaſione eius deceſſerit; nõ uerò, an inf. triduum, uel poſt triduũ, uel aliud tẽmpus ambulauerit, uel ſaltẽ quod dict.gl. uenit declarãda hoc modo quod in caſu, quo ſit dubium, an uulnus fuerit lethale, uel non propter exceſſus, quos fecerit uulneratus, præſumatur non eſſe mortale, quando poſt triduum, uel aliud tempus benè ambulauit; & dicit, quod ita tenet, & declarat, Bal. in l.1.C.de ædilit. edic. num.

quuntur omnes Doct. vt ait Marſ. in l. ſi in rixa, n. 59. ff. ad l. Cornel. de ſicar. & in pract. crim. §. & quia, n. 16. & conſ. 7. n. 26. in fin. quem refert Dom. Ant. de Padilla in l. tranſigere, num. 30. C. de tranſact. Ioan. Arno. in ſoliloquio 39. Proſpere quędam.

45 Sed pone, ꝙ fuerit lata ſẽtentia contra aliquem in pęnam homicidij, ex relatione peritorum, qui dicunt [x] vulnus fuiſſe mortale: modo iſte vult probare [y] contrarium; nunquid retractabitur talis ſententia? Reſp. ꝙ ſic. & eſt communis opi. vt dicit Afflict. ſuper 1. parte conſtitutionum Regni, rub. 13. n. 47. nam tales ſententiæ latæ ex conſilio peritorum nunquam tranſeunt in rem iudicatam. Et ideo poſſunt quando cunq; retractari, ex conſilio aliorũ magis peritorum, vt dixi infra li. prox. [z] Sed certe apud nos non admittetur talis opi. poſt condemnationem, cum aduerſus ſententiam latam in cauſa criminali ſublatum ſit omne remedium à conſtitutionibus huius Ducatus. Admitteretur tamen reus ad hoc probandum ante ſententiam, non obſtante relatione iam facta per huiuſmodi peritos, ſiue ita retuliſſent ex neceſſitate officij, prout tenentur ex forma ſtatutorum, vel conſuetudinis, quæ viget in multis ciuitatibus, ſiue etiam ita retulerint ex iuſſu iudicis, qui illos miſerit ex officio ad inſpicienda vulnera, ſecundum practicam vltramontanorum, de qua atteſtatur Blãc. in pract. crim. fol. 131. num. 72. in aliquibus etiam locis ſeruatur, quòd iudex ad inſtantiam ipſius imputati mittit peritos, qui referant, an vulnera ſint mortalia, vel ne. Et ita ſeruatum fuiſſe atteſtatur Spec. in titu. de probat. §. videndum, ver. hoc quoque, quem refert Afflict. ſuper 3. parte conſtit. Reg. rub. 52. n. 7. vbi ſubdit; quod ita faciunt cauti aduocati, Foller. in pract. crimin. fol. 375. nu. 222. [a] Sed hoc apud nos non ſeruatur, niſi reo conſtituto in carceribus: & eſſet hoc in caſu facienda à iudice talis electio peritorum, citato fiſco, ac parte offenſa, qui eßent extra omnem ſuſpicionem, & cũ magna cauſæ cognitione, niſi forte, ſi aliter fieret, deſtrueretur intentio fiſci, & delinquens euaderet impunitus.

46 Sed [b] quid ſi reus probet, ꝙ vulneratus non deceſſit ex vulnere per eum illato, quia ſcilicet alius ſuperuenit, qui illum alio illato vulnere in totum exanimauit? Certe videretur excuſandus, ex quo apparet, ꝙ ipſe non fuit verus homicidia. Et dicit Rom. ſing. 158. quidam fuit vulneratus, quòd ipſe ex hoc quendam liberauit, & lucratus eſt cappam ſericeam: quem refert Tiraquel. de pænis. cauſa 91. Et referunt Doct. de quodam aduocato, qui conſuluit cuidam, qui alium lethaliter vulnerauerat, ꝙ deberet mittere ſtatim alium, qui eum prorſus interficeret, quia ipſe teneretur tantum de vulnerato, & ille alius de occiſo. Sed certe hæc fuit peſſima, & abominabilis cautela. Et recte dixit Bald. in d. l. ita vulneratus, in 1. lectura, ꝙ præmium illius aduocati, qui ita conſuluit, erat, quod laqueo ſuſpenderetur. Tu vero dic, quod aut iſte ſecundus illum prius vulneratum interemit de mandato, aut volũtate primi vulnerantis; & tunc vterq; eſt puniendus pœna ordinaria homicidij; Aut vero non interuenit illius mandatum, ueq; voluntas; & tunc aut primum vulnus, non erat lethale, vel licet eſſet letbale, non erat

nu.11.& Bart. in l.fin.C.ad l.Corn.de ſicar.nu.12.Abb.& alij in c.2.de cleric.percuſſ. Fely.in c.presbyterum, de homici.& Marſil.in pract.§.& quia, nu.16.hic alleg.Et ad d.gloſſ. alium dedit intellectum Plac.in epit.de delict.c.13 nu.23 prout eſt videre apud eum. Et cum d.glo. diuerſimodè fuerit intellecta, dixit Marſ.in conſ.7.nu. 27.quod ideò Doctores omnes communiter tenent, Iudicis arbitrio relinquendum eſſe, an vulnerat. fuerit mortuus ex vulnere, an non attenta qualitate vulneris; quẽ refert, & ſequitur Rim. Iun.in addit.ad cõſ.281.
168 Rimin. ſenior. & quibus coniecturis probetur, vulneratum ex illatis vulneribus mortẽ oppetijſſe, latè per Maſcar. de probat. cõcluſ. 1073. Baiard.

x Vulnus fuiſſe mortale.] Quis autem dicatur lethaliter, & ad mortem vulneratus, vide relatiuè per pract. Carrer. pag.mihi 174.nu.5. Item quod vulnus dicatur lethale, vide etiam per Foler.in practic.crimin.fol. mihi 375.nu.19. vbi latè & latius per eundẽ Lud. Carrer.§.homicid.6.nu. 326. Giach.

y Contrarium.] Carrer.de execut.ſententiæ, c.fin. nu.312. Roſ.

Contrarium.] De forma articulandi ex parte percuſſoris, atq; de modo adhibẽdo in illius defenſione, vide per Foller. in practica criminal. fol. mihi 375. ſub num. 21. qui etiam numero ſeq. docet defenſorem tã in petẽdo coram iudice, ut mittantur medici ad inſpiciendum vulneratũ quam etiam in illos iurare faciendo, atque producendo, quòd eſſe menti tenendum dicit. Giach.

z Sed certè apud nos.)
169 Adde, † quod hanc opinionem tenuit Abb.in c. propoſuiſti, num. 11. de probat. quod de rigore, nec de æquitate, poſſit talis ſententia retractari, ex quo appellatũ non extitit, & etiam propter timorem ſubornationis, quæ cadit tam in peritis, quàm in teſtibus, quem ſequitur Dec. in d.capit. propoſuiſti, nu. 16. ſubdens, quod ſi iuſta cauſa allegatur, ex qua veriſimiliter induſtria arguatur in relatione peritorũ, poterit peti reſtitutio in integrum à Principe: ſep Blanc. in pract. crim. in c. his ſic ſtantibus, n.93. diſtinguit, quòd ſi medicus electus fuerit ex officio, ſententia poterit reuideri; aut à partibus, & tunc non. Baiar.

a Sed hoc apud nos non ſeruatur.) Adde, † quod ſi pars vulnerati, & pars vulnerantis concordant de Medicis, vno, uel pluribus aſſumendis, Iudex acquieſcere debet: ſi verò diſcordant, ipſe iudex tunc eliget, Guliel. de Suzar. in proem.ſiti §.1 & Blanc. in pract. crim. in cap. his ſic præmiſſis, nu. 87. & hoc, quando procederetur per inquiſitionẽ, & ſic ex officio; nam tunc partes non habent ſe intromittere; ſed Iudex ex officio eliget, vt ibi per dictũ Blanc. ſed ego credo, quòd benè faceret Iudex ad euitandam omnem ſuſpicionem, ſi permitteret electionem medicorum fieri per partes, dummodò pax non ſit ſecuta, nè dubitetur de colluſione, uel quod vnum eligeret fiſcus, & alium inquiſitus Baiard.

b Sed quid ſi reus.) Vide Menoch. de arbit. iud.caſ.362. n.41. Roſ.

Sed quid ſi reus.) Adde vulneratus ſi moriatur, an & quando ex vulnere mortuus cenſeatur & de occiſo teneatur, qui occidit, vide plenè, diligẽter per pract. Carrer. pag.469. ſub n.321. Giach.

Sed quid ſi reus.) Ad-
171 de, † quod occidens illũ, qui eſt proximus morti, & qui nullum habeat officium vitæ, punitur tã quam homicida, l. huic ſcripturæ, ff. ad l. Aquil. & Bald.in decret. in rub. de uita, & honeſt.cleric. num.3. Baiard.

c Non erat lethale.) Vulnus mortale, vel non quod dicatur, vide per Cæpol. conſil. crim. 28. & in conſil. 61. vbi plenius per practic. Carrer. pag.472. num.326.327. qualiter, & per quos probetur, & an in dubio præſumatur mortuus ex vulnere, vbi medici dubitãt an fuerit vulnus mortale, aut non; vide per eundem, pag.470.num 323. Et infra quantũ tempus præſumatur mortuus ex vulnere, vide etiam per eũ ſub num.ſeq. Et quod exculpatio offenſi dicentis ſe mori nõ ex vulnere, ſed ſua culpa, malo regimine non proſit accuſato, ubi extant probationes, quo fuit vulnus mortale ex iudicio medicorum, tradit numero 225. Sed quod debent eſſe medici deponentis, ibid. nu.329. Et an